

vezetői is a Magyar Zenei Tanácsnak, és ezt a voksolás előtt el is mondtam. Akkor azonban a vezetőségtől azt a választ kaptam, nem látnak más, alkalmas jelöltet, vállaljam el ismét az elnökséget. Ismételten megköszöntem hát a bizalmat, de azt is hozzátettem, ha bármikor, bárki úgy gondolja, hogy szívesen vállalná az elnökséget, akkor én örömmel adom át a pozíciót. A feladat most az, hogy legalább a jelenlegi színvonalon megtartsuk a Zenei Tanács működését. Azért is indítottuk el a teadélutánok sorozatát, hogy tartsuk a kapcsolat azok között az együttesek között, amelyek ezt igénylik. Az utóbbi három év alatt tíz szakmai fórumot tartottunk a Rózsavölgyi Szalonban. Sokan lelkesen jönnek a programjainkra, érdeklődnek a működésünk iránt. Aki szeretne, az valóban élő kapcsolatot ápolhat velünk. Sajnos egy-két szervezet megszűnt, az egyéni tagjaink közül is elveszítettünk néhányat... A taglétszámunk viszont duplája a huszonöt évvel korábbiak.

■ *Amikor az elnöki terveiről beszélgettünk négy évvel ezelőtt, említette, szeretnének egy kiadványt a zeneértő közönségnevelésről, az oktatás jelenéről és jövőjéről...*

– Sajnos e téren tudtuk a legkevesebbet tenni. Bár tartottunk erről a témáról teadélután, s van is olyan tagszervezetünk, amely ezzel a területtel foglalkozik, egyelőre mégsem történt jelentős előrelépés. Remélem, azért egyszer megszületik ez a kiadvány is, hiszen most talán még fontosabb, mint négy esztendeje.

■ *Részt vesznek a zenekultúrát érintő eseményekben, s olyan ügyekben is hallatják a hangjukat, mint például a lex Fekete...*

– Nem a szakmában kérdéses a helyzetünk... Minden zenei történésről értesítik a Zenei Tanácsot, és amivel tudunk, azzal foglalkozunk is. Persze, időnként azt tapasztaljuk, hogy a mi javaslatainkat ugyanúgy nem fogadják meg, ahogy a többiek észrevételeit sem... De azért akadnak már e téren is előrelépések!

■ *Szerettek volna korábban NKA kurátort is meghívni egy teadélutánra, hogy legyen lehetőségük arról beszélgetni, mi alapján születnek a pályázati kiírások, s melyek a döntési szempontok...*

– Erre sor is került, sőt az MMA-tól is meghívtunk egy tagot, hogy a résztvevők kapjanak részletesebb tájékoztatás a Magyar Művészeti Akadémia tevékenységéről. Ezt egyébként ismét meg fogjuk tenni, különösen azért, hiszen az NKA kuratóriumok átalakulnak. Így igazán érdekes lesz, hogy hogyan készülnek a kiírások, milyen szempontok alapján döntenek a pályázatokról. Visszatérve a korábbi teadélutánokra, érdekes témákról tartottunk szakmai fórumokat, hiszen Batta András a Liszt Ferenc Zeneakadémia jövőjéről beszélt, eljöttek hozzánk az „évad legjobb művészei”, s bemutatkoztak a tagszervezetek is, hogy jobban megismerjük egymást. Ugyancsak érdekfeszítőre sikeredett a közönségnevelésről, a közönségfejlesztésről szóló beszélgetés, vagy az a teadélután, amely a budapesti

hangversenyrendezés helyzetéről szólt. Ez szerintem ma igazán kiváló, hiszen sokszínű és pezsgő a zenei élet, ráadásul temérdek helyszín közül lehet válogatni. A kínálat sem mennyiségileg, sem minőségileg nem rossz... Nagyon izgalmasnak tartottam a digitális kor kihívásairól szóló eszmecsere, amely a Hangok és bitek címet viselte. Annak is kimondottan örülök, hogy minden alkalommal sokan jönnek el hozzánk, tényleg megtelik a Rózsavölgyi Szalon, és a jelenlévők informális találkozóhelyként is kezelik ezt a helyszínt.

■ *Milyen teadélutánnal kezdik az idei esztendőt?*

– Január végén, február elején arról beszélgettünk majd, hogy mi a helyzet a zenei könyvkiadással, mert ezeknek a kiadványoknak a száma nagyon lecsökkent az utóbbi időben. Szeretnénk vendégül látni a nagy könyvkiadók zenei témákkal foglalkozó szerkesztőit.

■ *Mi mindent terveznek még a következő időszakban?*

– Szeretnénk például arról is egy beszélgetést, hogy hol tart most a művész-életpálya modell, hiszen nagyon fontos, hogy ezzel a témával is foglalkozunk. Egyébként pedig tesszük a dolgunkat, ahogyan tudjuk, s igyekszünk a legtöbbet kihozni a jelenlegi helyzetből. Meg kell őriznünk a szervezetet, vigyáznunk kell rá, hogy a jövőben is működhessen!

R. Zs.

Csaba Péter, a „száguldó karmester”

A Hotel Palazzo Zichy internetezőknak fenntartott kuckójában találkozik rá, éppen japán partnereivel levelez. Életrajzát kicsit ismerve régen kiérdemelte már a száguldó karmester címet – korábban száguldó hegedűművész volt. A Kolozsváron született muzsikusi 1983 óta a franciaországi Lyonban él, s az utóbbi két-három évtizedben a vezénylest tekinti fő tevékenységének. A Lőrinc pap téri szállodát, a Palotanegyed egyik gyöngyszemét nagyon szereti, mindig itt száll meg, már csak azért is, mert a hotel pár perc járásra van a MÁV Zenekar próbatermétől. Csaba Péter ugyanis –ki ne tudná – a MÁV Szimfonikus Zenekar vezető karmestere és művészeti vezetője.

■ *Amikor a csodálatos hegedűs karrierjét átváltotta karmesteri karrierré, gondolt arra, hogy csaknem száz országban ad majd koncerteket, tehát szinte folyton úton lesz?*

– Erre nem könnyű válaszolni, de az biztos,

nem gondoltam arra, hogy száguldó karmester leszek. Hegedűművészként sem rajongtam a mindennapos utazásért. Fellépni persze nagyon is szerettem. Mind a mai napig szinte nincs is nap, amikor ne dol-

goznék. S ez így megy tizenegy és fél hónapon át. Pedig sok felkérést nem fogadok el időhiány miatt, és persze válogatok is. Ennél nagyobb tempót már nem is bírnék fizikailag sem, s ha pontosabban fogalmazok, akkor azt mondom, nem is akarok bírni többet. De minden feladat izgat, annyi zene, annyi repertoár és oly sok érdekes feladat talál meg, ami fontos nekem, hogy azokat nehéz visszautasítani.

■ *Emlékszik arra a pillanatra, amikor eldöntötte, hogy vezényelni akar?*

– Már gyermekkoromban nagyon érdekelt a zenekari hangzás. Hat éves koromtól volt egy fenomenális tehetségű tanárom, Terényi Ede. Ő zeneszerző, zenetörténész, filozófus volt. Odaültetett a zongora előtti

padra, lejátszott lemezről valamit, s nekem a zongorán le kellett pötyögtetnem a dallamot. És már nyolc évesen partitúrából játszatta velem Sztravinszkij Tavasz áldozat című darabját. Engem a zenekar állandóan izgatott, mint együttes. Akkoriban zenét is írtam, sokat, de pár év múlva azt mondtam magamnak, nem lehet mindent egyszerre csinálni, dönteni kell. És elkezdődött a hegedűs életem, de a zenekar állandóan a fejemben volt. Ott ültem Kolozsváron a koncerteken, az operában szinte minden este, és figyeltem a zenekari hangzást. Habzsoltam a repertoárt. Nos, ilyen korán kezdődött. Az első vezénylésem egyébként Szatmárnémetiben volt, huszonevésen.

■ Vissza a mába! Japánnal miért beszélt, pontosabban levelezett a számítógépen az imént?

– A japán filharmonikusokkal léptem fel nemrég, s arra kértek, folytassuk és fűzzük szorosabbra a kapcsolatot. Úgy néz ki, sikerül bemutatni velük Liszt: Faust szimfóniáját. Japánban eléggé szeretnek engem, érdekes módon, és most több zenekar is meg akar hívni. Az itthoniak nemigen hívnak, egy-két társaságot leszámítva, természetesen a MÁV kivétel, hiszen ők úgymond most „az én zenekarom”.

■ Az a tény, hogy Ön a családjával Franciaországban él, pár évtizede még szinte megoldhatatlanná tette volna, hogy vezető karmesterei és művészeti vezető feladatot vállaljon egy 2000 kilométerre lévő zenekarnál. Azaz Önnek, kis túlzással majdnem olyan fontos munkaeszköze a számítógép, mint a karmesterei pálcá?

– Tény, hogy óriásit változott a világ. Most tudom, ha este tízkor befejezek egy koncertet, másnap délután már mondjuk, Madridban próbálhatok. Korábban ritkább volt a repülő-összeköttetés, ma sokkal több járat van. Novemberben például Budapesten dirigálok, decemberben Brüsszelben vagyok, aztán Helsinkiben, Madridban, két napig megint Budapesten, szóval ezt régebben nem lehetett volna megtenni. A számítógépnek persze nem vagyok olyan örült híve, mint ahogy most látszik, hiszen itt ülök mellette. Amire nekem szükségem van, azt megtanultam, amúgy koca-számítógépes volnék.

■ Arra gondoltam, ha egy művészeti vezető összeállítja a zenekar számára a következő szezonnak a programját, ahhoz nem kell feltétlenül személyesen idejőnnie, hanem elküldi e-mail-ben.

– Pontosan. Ez nagy segítség, főleg, ha az ember ennyit dolgozik. És ez esetben még a beszédet is megspórolja! Ez persze félig vicc, de hozzáteszem, internetezni már a repülés közben is lehet, a reptereken, és az sem holtidő, mert lehet dolgozni a laptopon.

■ Mit jelent az Ön számára, hogy a MÁV Zenekar patinás együttesének a vezető karmestere?

– Az én itt-létem a magyarságomnak tesz jót. Nekem Budapest és Magyarország gyerekkorom óta olyan, amire csodálattal néztem, figyeltem. Tíz unokatestvérem él Magyarországon, a többi Erdélyben, és bizony pár évtizede még nem lehetett csak úgy ide-oda menni, szóval nem volt az egy könnyű állapot a szétszakított családok számára. Utána meg az élet úgy hozta, hogy én nem ide jöttem, pedig fiatal gyerekként azt képzeltem, hogy Budapesten telepszem le, de végül Franciaország lett belőle. A sorsom és a szakmám hozta magával, hogy végül is szinte mindenütt otthon vagyok. Nem kámpicsorodtam el sosem attól, ha holnap Svédországban kellett vezényelnem, holnapután meg Brazíliában. Valójában én, aki 1952-ben születtem, sosem éltem Magyarországon. Lélekben igen. A hetvenes években és a nyolcvanas évek elején párszor, mint hegedűs jártam itt koncertezni, de aztán ennek vége lett, mert 1983-ban Lyonban telepedtünk le. Rengeteg helyen megfordultam a francia bázisból kiindulva, de Magyarország mindig más volt nekem. A MÁV Zenekarral a kapcsolat úgy kezdődött, hogy meghívtak, én repültem, ők talán megszerettek, én meg őket, és értékeltem is a zenekart. Sok sikerünk volt, de ennek ellenére nem is fordult meg a fejemben, hogy vezető karmesternek és művészeti vezetőnek kérnek fel. S mikor ez megtörtént, időt kértem, mert át kellett gondolnom mindent. Időbeosztást, távolságot, családot, színvonalat, tényleg mindent. Én, ha nem is érzékenykedő, de néha érzékeny ember vagyok. S épp úgy jött össze, hogy a Magyar Tudományos Akadémián készültünk koncertre, álltam az ablaknál, néztem a Dunát és a túlsó partot, s arra gondoltam, ha nemet mondok, akkor úgyse jövök ide én már soha. És elvállaltam. Jót tett a magyarságomnak. Azt persze nem tudtam, hogy itt egy zenekarnak, a MÁV Zenekarnak is mennyi nehézséggel kell küzdenie.

■ Viszont nehézség ide-oda, hatalmas közönségsikert hozó koncerteket adott velük. Ön, aki számos zenekart alapított, világsi-

keret ért el velük, bejárta a világot, mesterkurzusokat vezetett, díjakat nyert, a Svéd Királyi Akadémia rendes tagjává választotta, hogyan látja a magyar zenekarok helyzetét?

– Hallom, milyen nagy a vándorlás a zenekarok között, egyik társaság elcsábítja a másik hegedűsét, ütőseit, és fordítva, de ez a világon mindenütt így van. Ez a jelenség a MÁV Zenekart is érinti. Valamelyest muszáj lenne fizetést emelni, mert az valami megoldást hozhatna, hiszen tudom, ropant kevés pénzért zenélnék a muzsikusaink. Tudom, hogy számít a pénz, s ha a másik együttesnél jobban megfizetik, akkor veszi a kalapját a zenész, és átül egy másik zenekarba, de nem biztos, hogy ahová elmegy, ott jobban lehet zenélni. Ötven év alatt én sok mindent láttam a világban, nagy művészekkel zenéltem együtt, s ez óriási ajándék. Ami itt, Magyarországon nagyszerű, hogy a zenei élet pezseg. Rengeteg a tehetség. És ezt nem szabad elveszítetni! Ez olyan kincse Magyarországnak, amit mindenki elismer. Ebben a szétzilált világban, ha valahol egy másik földrészen Magyarországról beszélgetek valakivel, mindig megjegyzi, na persze, a zene, abban nagy Magyarország. S ha valami bírálatot kellene mondani, akkor csak egyet említhetek, néha úgy érzem, kevés a kreativitás. A batorság ahhoz, hogy újra építsük azt a hatalmas művet, amit a zeneszerző alkotott. Azért vagyunk előadók, hogy eladjuk a zenét. Persze, hogy ami a kottában van, azt be kell tartani. De utána a muzsikusz az, aki „zeneszerzővé” válik az előadás alatt, és ehhez kell a merevséget feloldani, s helyébe léptetni a kreativitást.

Kondor Katalin